

Prevenencia pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

---

„Pohľad na žijúcu ľudskú bytosť, odhalenú na kosť, trpiacu v bolestiach, mi zobral dych a zakrútila sa mi hlava. Jediné na čo som myslela bolo, ako to mohol niekto dopustiť.“

Martina Pažitková – reportérka, denník SME
Bratislava, r. 2010

„Veľká väčšina dekubitov vzniká tým, že nie je o človeka dobre postarané, nepolohuje sa správne a podľa mňa by 8 - 9 dekubitov z 10.-tich dekubitov nemuselo vôbec vzniknúť.“

Michal Mrocek - primár LDCH Sv. Františka,
Bratislava, r. 2010

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

- posilniť zdravie človeka
- zvýšiť jeho odolnosť proti pôsobeniu rizikových faktorov dekubitov
- vyhľadávanie rizikových jedincov, etiologických faktorov a posilňovanie ochranných faktorov
- edukácia pacientov a podporných osôb
- zvyšovanie úrovne vedomosti o rizikových faktorov dekubitov
- možnosti znižovania rizika u ohrozených jedincov.

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Rizikové faktory

- Vonkajšie – mechanické, chemické, sociálne
- Vnútorne – vek, insuficiencie, inkontinencie, imunodeficiencia, imobilita
- Nutričné – dehydratácia, anorexia, malnutrícia, kachexia, obezita

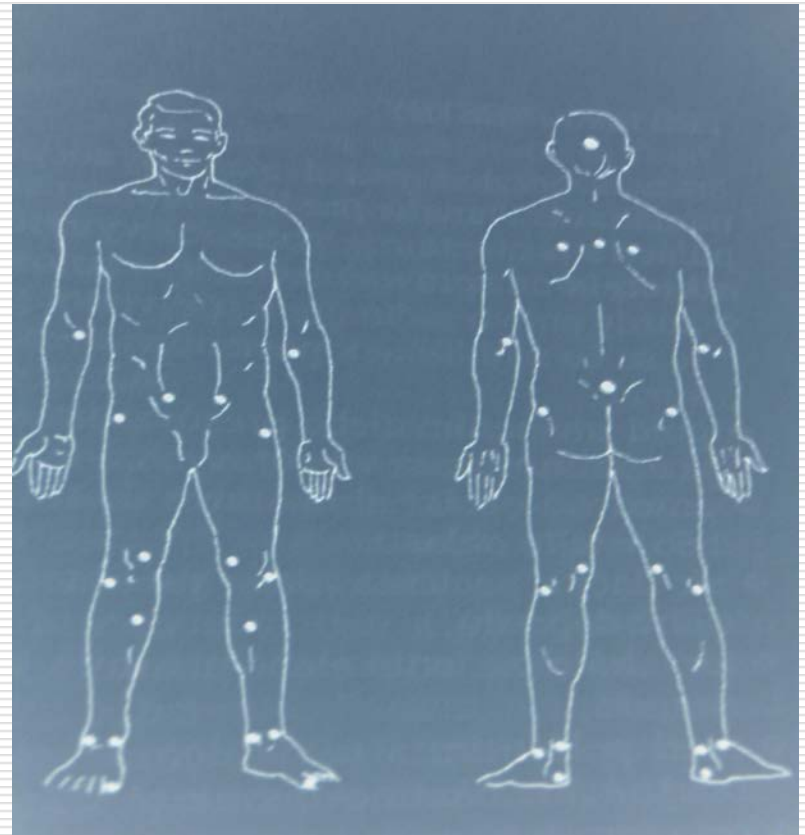

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Predilekčné miesta

- V supinačnej polohe
- V pronačnej polohe
- V semipronačnej polohe
- V laterálnej polohe

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Hodnotenie rizika vzniku dekubitov

Nortonova stupnica - štandard

Bradenovej stupnica - JIS

Braden Q scale – deti od 21. dna nar. do 8 rokov

Glamorgan scale – po 18 rok života

doporučujeme

Barthelov test denných aktivít

úroveň sebaopatery- model Gordonovej

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Opatrenia

- Hodnotenie stavu pokožky
- Nutričné hodnotenie
- Hodnotenie bolesti
- Psychosociálne hodnotenie

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Prevenca

- Hygienická starostlivosť
- Úprava inkontinencie
- Mobilizácia a rehabilitácia
- Polohovanie pacienta
- Používanie antidekubitálnych pomôcok
- Úprava výživy
- Hydratácia
- Spoluúčasť na liečbe podľa
- Výchova a vzdelávanie

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

Aktivizácia pacientov

Kinezioterapia (terapia pohybom)

Aktívne cvičenie opakovanie vybraných a dávkovaných cvikov na dosiahnutie stanoveného cieľa.

Kondičné cvičenie udržania alebo získania vyššej pohybovej aktivity.

Dychové cvičenia prirodzený rytmus dýchania a zlepšenie pohyblivosti hrudníka a bránice

Včasná vertikalizácia zabránenie komplikácii súvisiacich s imobilizačným syndrómom.

aktívna, pasívna

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

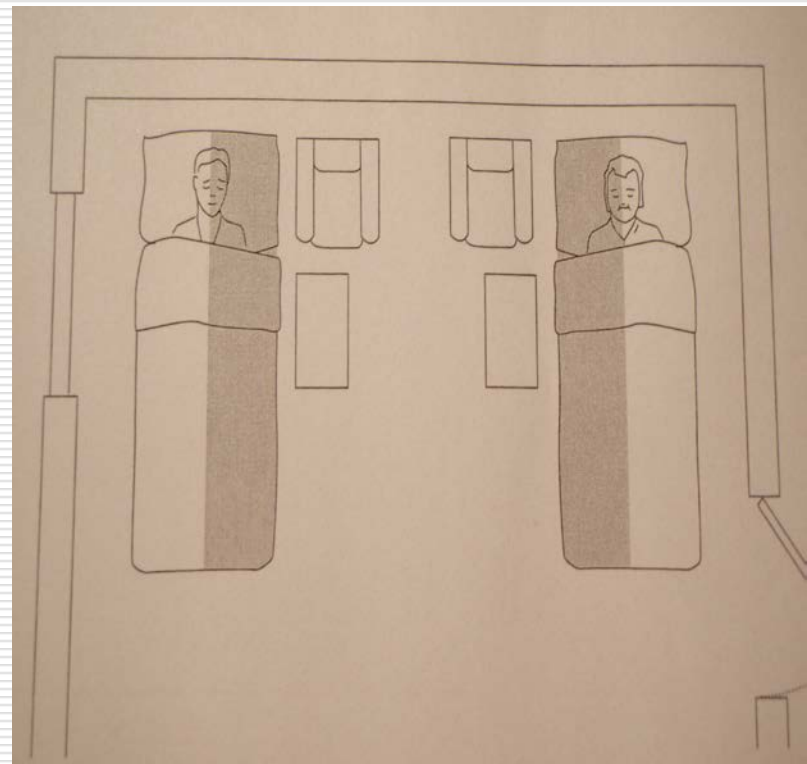

Polohovanie pacienta

Antidekubitálne polohovanie sestra vykonáva u pacienta, ktorý leží vo vynútenej polohe alebo s porušeným vedomím

Sestra využíva polohovacie hodiny, možnosti pacientov, realizáciu striktno kontroluje, nepremýšľa o nemožnosti, deficite

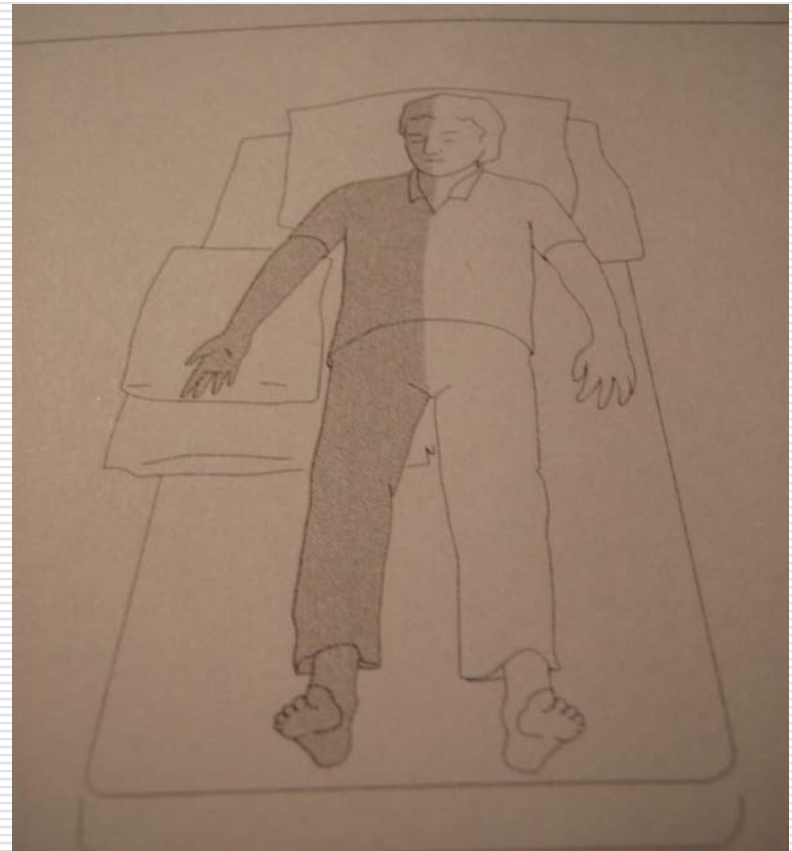
Sestra pri antidekubitálnom polohovaní využíva ergonómiu priestoru, princípy kinestetiky, vlastnú kreativitu

Prevenca pred vznikom preležanín- univerzálne ľudské právo

- ***rovná poloha na chrbte***
- slúži na uvoľnenie a odbremenenie pohybom hrudného koša, chrbtice a panvy, uľahčuje dýchanie, pacient má ľahko flektované horné končatiny a extendované dolné končatiny; lýtka podložíme poduškou tak, aby boli päty voľné a neprepadávali špičky

Prevenca pred vznikom preležanín-univerzálne ľudské právo

---

135 stupňov šikmá poloha

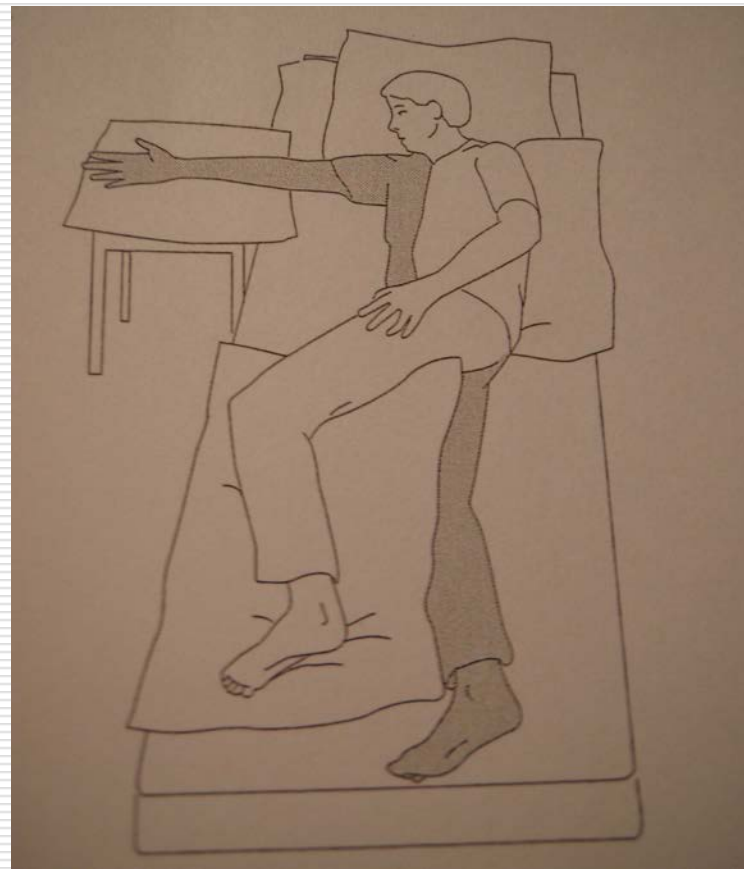
uhol medzi podložkou a chrbtom pacienta je 135o. túto polohu možno nahradit' polohou na bruchu; možno ju použiť aj pri ošetrovaní dekubitov v oblasti chrbta; veľkú podušku dáme pod hrudník tak, aby bola podopretá panva; malá poduška slúži na podloženie hlavy; ďalšou poduškou sa podoprie horná končatina

Prevenca pred vznikom preležanín-univerzálne ľudské právo

30 stupňov šikmá poloha

uhol, ktorý zvierá podložka a chrbát pacienta je 30o; najviac ohrozený časti tela v gluteálnej oblasti a sakrálnej oblasti sú pri nej oslobodené od tlaku, hlava je podopretá menším vankúšom, podsunutím dvoch podušiek z boku dosiahneme naklonenie 30o, druhú končatinu položíme tak, aby bolo koleno, lýtko a členok odľahčené

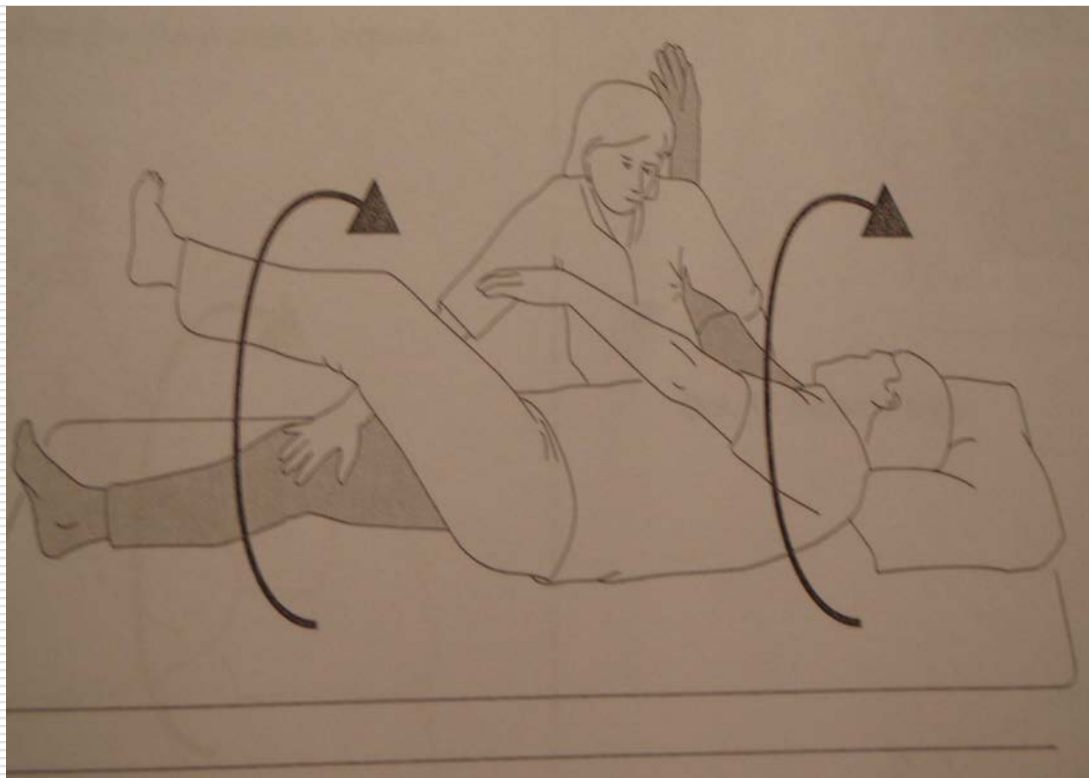
Prevenca pred vznikom preležanín-univerzálne ľudské právo

Otočenie na postihnutý bok

Terapeut pomáha
pacientovi pridržovaním
ramena a kolena postihnutej
strany

Nepostihnuté koleno a
rameno pacient pretáča
sám

Prevenca pred vznikom preležanín-univerzálne ľudské právo

Sedenie chorého v posteli

ak stav dovolí, snažíme sa realizovať vertikalizáciu do sedu; odopierame chrbát poduškou, aby bol vzpriamený; nácvik realizuje fyzioterapeut a po zvládnutí pomáha pri vysadzovaní sestra

Prevenca pred vznikom preležanín-univerzálne ľudské právo

Zena Moore

Multidisciplinarita v prevencii rán a manažment

väčší dopyt po kvalitnej ošetrovateľskej starostlivosti.

vzrastajúca zodpovednosť a sledovateľnosť, efektívnosť, napriek limitovaným zdrojom

nárast populácie a epidemiologia demografického zloženia je obťažná, zložitá.

WHO - multidisciplinárny prístup k pacientovi v ošetrovateľskej starostlivosti a maximálny zdravotný a sociálny benefit.

Štruktúrované multidisciplinárne intervencie, ako multidisciplinárna spolupráca a edukácie zlepšujú výsledky pacientov

